

Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Sendt elektronisk via klageportalen

Vingsted den 10. juli 2023

Klage

Danmarks Sportsfiskerforbund påklager Miljøstyrelsens afgørelse om Onsevig Havbrugs placeringstilladelse efter Fiskerilovens § 10 e. - LBK nr. 205 af 01/03/2023 – MST J.nr. 2019-944

Miljøstyrelsen har den 12. juni 2023 truffet afgørelser om 5 havbrugs placeringstilladelser. Baggrunden er 5 habitatkonsekvensvurderinger udarbejdet af DHI A/S og DTU-Aqua.

Danmarks Sportsfiskerforbund påklager de 5 afgørelser, med 5 enslydende klager denne omhandler tilladelsen til Onsevig Havbrug.

I Miljøstyrelsens afgørelser fremgår følgende:

Rapporterne konkluderer, at de 5 havbrug såvel individuelt som kumuleret med andre havbrug "uden for enhver tvivl ikke vil påføre de nærmeste Natura 2000-områder N116 og N173 eller andre Natura 2000-områder skade på struktur, funktion og integritet". Denne vurdering gælder såvel for havbrugenes næringsstofbelastning som for brug af medicin og af kobber til imprægnering af net.

Af de 5 rapporter er der taget udgangspunkt i følgende præmis:

Scenariomodelleringen har til formål at belyse påvirkningen af hver af de 5 havbrug ved forhold repræsenterende nuværende økologisk tilstand (nutidsforhold) og forhold med reduceret dansk kvælstoftilførsel fra land.

Indledningsvis vil DSF kritisere Miljøstyrelsens timing med udsendelse af 5 havbrugsopgørelser lige op til ferieperioden. Dette finder vi meget kritisabelt. Miljøstyrelsens afgørelser træffes med baggrund i 5 habitatkonsekvensvurderinger på i alt 900 siders tekniske beskrivelser og vurderinger.

Det har ikke givet DSF mulighed for at nærlæse rapporterne. Danmarks Sportsfiskerforbund's 5 klager skal ses ud fra disse arbejdsbetingelser, og vi forbeholder os muligheden, for at supplere de fremsendte klager på et senere tidspunkt

Danmarks Sportsfiskerforbund ønsker Miljø- og Fødevarerklagenævnet vurderer og træffer afgørelser på et eller flere af følgende forhold, vi ønsker prøvet i Nævnet:

- Der skal tages udgangspunkt i de nuværende forhold med den nuværende belastning med næringsstoffer fra andre kilder

Følgende fremgår af konsekvensrapporterne:

Formålet med scenarier under forhold med reduceret dansk kvælstofbelastning fra land er at vurdere, om havbrugsdriften giver risiko for skade og kan hindre at tilstanden af naturtypen er stabil eller i fremgang og derved opnåelse af "gunstig bevaringsstatus" i de relevante Natura 2000-områder i en potentiel fremtidssituation, hvor påvirkningen af næringsstoffer fra andre danske kilder er lavere.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener ikke man kan inddrage forventede reduktioner i vurderingen, da der ikke er sikkerhed for at de kan gennemføres. Der er helt åbenlyst ikke afsat penge nok og flere indsatser f.eks. flere vådområder, har vist sig ikke at kunne gennemføres.

Fra Miljøstyrelsen og Landbrugsstyrelsen statusopdatering fra oktober 2022, der er offentliggjort juni 2023¹, fremgår følgende:

Efter de sidste ansøgningsrunder i anden vandområdeplan er der ansøgt om tilskud til kvælstofvådområder, minivådområder, lavbundsprojekter og skovrejsning, der kan reducere 1.410 ton kvælstof, som ellers ville havne i vandmiljøet. Det svarer til cirka 93 procent målopfyldelse i forhold til, at man i januar 2021 forventede en reduktion på 1.521 ton kvælstof.

Ud af disse er det dog kun 130 tons, der stammer fra afsluttede projekter, mens 1.133 tons er fra godkendte, men endnu ikke gennemførte projekter. Yderligere 147 tons kommer fra projekter, der kun er ansøgt om, men på tidspunkt for opgørelsen endnu ikke godkendt.

(Min understregning)

Samlet status for de kollektive virkemidler

Der er et samlet reduktionsmål for de fire kollektive virkemidler på i alt **2450 ton kvælstof**. Forventningen fra Kvælstofudvalget var opnåelse af ca. **1500 ton kvælstof**. Der er pr. oktober 2022 projekter for samlet ca. **1410 ton kvælstof**.

Figur 1: Samlet status for de kollektive virkemidler ift. oprindeligt mål på 2450 ton kvælstof. Hold musen henover figuren for at se værdierne.

Figur 2: Samlet status for de kollektive virkemidler ift. forventet mål på 1500 ton kvælstof. Hold musen henover figuren for at se værdierne.

Fra Miljøstyrelsens hjemmeside kollektive virkemidler²

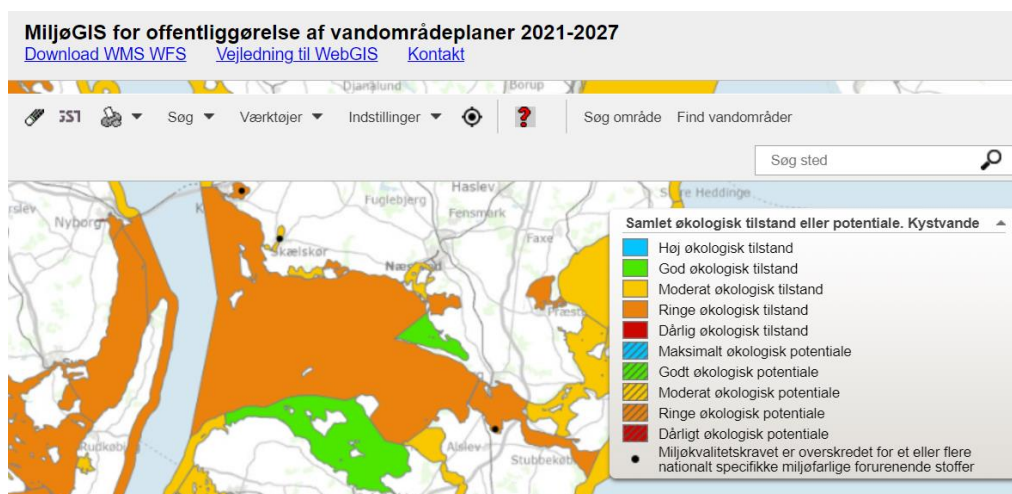
¹ <https://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2023/jun/status-paa-de-kollektive-virkemidler/>

² <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/tilskud-til-vand-og-klimaprojekter/kollektive-virkemidler/>

- Staten har valgt overgangen mellem god- og moderat økologisk tilstand. Det giver ikke målopfyldelse i alle vandområder inden udgangen af 2027

Senest ved udgangen af 2027 skal vandområder have opnået god økologisk tilstand. Tilstanden i dag er iflg. de offentliggjorte vandområdeplaner 2021-27 langt fra at opnå målopfyldelse. Den økologiske tilstand i Smålandsfarvandet er god umiddelbart syd for 4 af havbrugene, men moderat (den næst ringeste tilstand) hvor de er placeret. Den kemiske tilstand er ringe hvor de 5 havbrug er placeret.

MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027 – samlet økologisk tilstand³

MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027- kemisk tilstand

Second opinion

I aftale om grøn omstilling af dansk landbrug (oktober 2021) beskrives opgaven således: "Aftaleparterne er enige om, at der skal gennemføres en evaluering af det faglige grundlag for kvælstofindsatsen ("second opinion"), bl.a. under inddragelse af internationale forskere. En second opinion vil omfatte en evaluering af det faglige grundlag for kvælstofindsatsen mhp. at afdække, om der er foretaget antagelser, forudsætninger eller valg, som vil kunne lede til en justeret opgørelse af et resterende kvælstofindsatsbehov inden for de juridiske og naturvidenskabelige rammer for

³ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>

vandrammedirektivet.

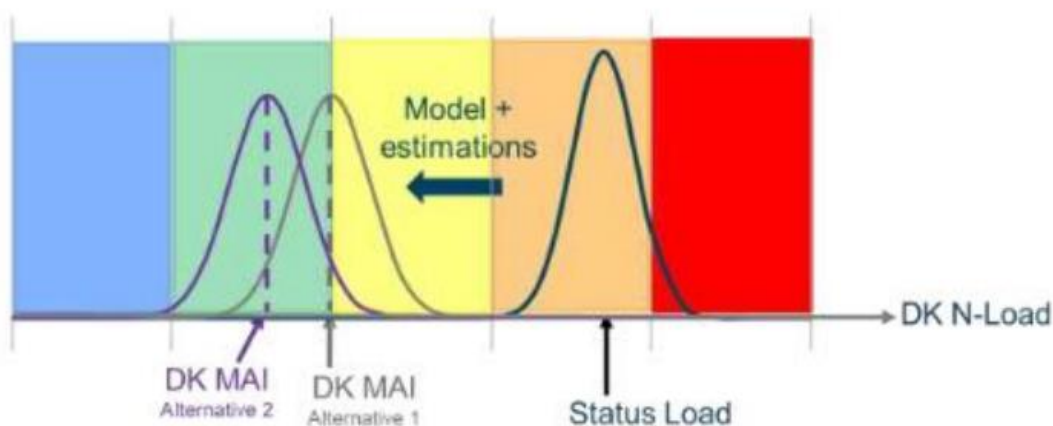
I forbindelse med fase 1 udarbejdede Cowi og Niras under medvirken af Aalborg Universitet og uafhængige fagfolk og på bestilling fra Finansministeriet og Miljøministeriet rapporten: *Second opinion on the need for reduction of nitrogen in the third RBMP for 2021-2027, Phase⁴*

Fra Rapporten fremgår følgende på side 237

4.6.2 Analyse og vurdering

Mål og G/M klasse grænse

Ved at vælge grænseværdien mellem G/M-status i 50 procent af tiden, alle vandområder opfylder ikke kravet om god miljøtilstand (Erichsen et al. 2021b). Fra et videnskabeligt synspunkt giver det ikke meget mening, da et habitat ikke kan have en god status på deltid.

Figur 4-4: Beregning af MAI, når målet er defineret som grænseadskillelse moderate (gule) og gode (grønne) statusklasser (alternativ 1) eller hvornår målet er centralt placeret inden for god økologisk tilstandsklasse (alternativ 2). Den nuværende statusbelastning resulterer i en statusværdi i orange felt (Status Load).

Danmarks Sportsfiskerforbund mener derfor ikke der kan konkluderes, at der sker de nødvendige reduktioner i udledningen fra land, der er udgangspunktet i de 5 habitatkonsekvensvurderinger. Som beskrevet er både indsatsen for opnåelse af god økologisk tilstand fodslæbende, med et politisk bestemt genbesøg i 2024 og Rapporten sandsynliggør, at med de planlagte indsatser, er der statistisk evidens for at der enten ikke er målopfyldelse i ½-delen af tiden eller i ½-delen af vandområderne.

I de marine vandområder er der målopfyldelse i 5 ud af 109 og der er 4½ år til der skal være målopfyldelse for den økologiske tilstand i alle vandområder på alle tider.

⁴ <https://mst.dk/media/257176/second-opinion-on-the-need-for-reduction-of-nitrogen-rbmp-for-2021-2027-phase-i-cowi-and-niras.pdf>

- Danmarks Sportsfiskerforbund finder ikke der er en bagatelgrænse for negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget i habitatdirektivet. Derfor forstår vi ikke DHI A/S og DTU-Aqua fastsætter procentvise betragtninger for acceptable forringelser i deres habitatkonsekvensvurderinger.

Fra habitatkonsekvensvurdering af Bisserup havbrug skriver DHI A/S og DTU-Aqua:

Side 9

Påvirkningen ved drift af Bisserup Havbrug kumuleret med Onsevig, Fejø, Skalø og Rådgø Havbrug på nøgleelementer i Natura 2000-område nr. 173 berører naturtyperne 1160 "Større lavvandede bugter og vige" og 1110 "Sandbanker", som et resultat af organisk berigelse af sedimentet og af reduceret lys ved havbunden. Der er for de andre vurderingskriterier ikke fundet påvirkning. Andre naturtyper inkl. den prioriterede naturtype 1150 "Kystlaguner og strandsøer" påvirkes ikke. Påvirkningen gælder for begge scenarier – nutid og ved reduceret dansk kvælstofbelastning fra land.

Side 10

Den kumulerede påvirkning af 1160 "Større lavvandede bugter og vige" foranlediget af ændringerne i lys ved havbunden på 2,5-5% (på vanddybder fra 4-12 m) forekommer langs Ståldyb (mellem Lolland og Fejø) og mod syd ned mod Femø Sund. Der forekommer ikke ændringer i lys ved havbunden på mere end 5% noget sted.

Påvirkningen af 1110 "Sandbanker" foranlediget af organisk berigelse af sedimentet forekommer i et minimalt område lige inden for grænsen af N173.

Påvirkninger foranlediget af ændringerne i lys ved havbunden og organisk berigelse af sedimentet i 1160 "Større lavvandede bugter og vige" forekommer i arealer på 90 ha (højest for scenariet med reduceret kvælstofbelastning fra land), svarende til 0,16% af den fotiske bundzone, og for 1110 "Sandbanker" på 2,8 ha (højest for scenariet med nutids kvælstofbelastning fra land), svarende til 0,06% af den fotiske zone inden for denne naturtype, hvoraf 0,5 ha, svarende til 0,01% påvirkes i "høj" grad.

Fra habitatkonsekvensvurdering af Onsevig havbrug skriver DHI A/S og DTU-Aqua:

Side 10

Målsætningerne for Natura 2000-område N173 foreskriver, at områdets økologiske integritet skal sikres og at dette bl.a. skal ske gennem en lav næringsstofbelastning. Den ansøgte placeringstilladelse omfatter udledning af 16,47 t N om året fra Onsevig Havbrug og 76,61 t N om året fra Onsevig Havbrug i kumulation med Fejø, Rådgø, Skalø og Bisserup Havbrug. Dette svarer til henholdsvis 0,82% og 3,8% af de aktuelle årlige tilførsler til "Smålandsfarvandet, åbne del (206)" og 0,94% og 4,4% af tilførslerne ved mål opfyldelse for "Smålandsfarvandet, åbne del (206)" og er inden for år-til-år variationer i tilførsel af kvælstof til området. Desuden bemærkes at den historiske belastning fra havbrugene er indregnet i indsatsbekendtgørelsen.

Danmarks Sportsfiskerforbund ser frem til Nævnets eventuelle prøvning af dette.

Afsluttende bemærkninger:

Af Natura-2000-plan-2022-27 for Natura 2000-område nr. 173, Smålandsfarvandet nord for Lolland Guldborg Sund Bøtø Nor og Hyllekrog Rødsand fremgår følgende – udvalgt af mig:

3.1 Overordnede målsætninger for Natura 2000-området

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau, og fugle på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at sikre bestandsstørrelsen på nationalt niveau. Målet er,

- *At sikre de marine naturtyper, der alle har en stærkt ugunstig bevaringsstatus. I dette område drejer det sig især om lagune (1150) og bugt (1160), som har en særlig stor andel af forekomsten på europæiske plan samt vadeflade (1140) og sandbanke (1110), der i dette område er repræsenteret med henholdsvis 30% og 15% i den marinbaltiske region.*
- *Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.*

Danmarks Sportsfiskerforbund må konstatere at Miljøstyrelsen konkluderer i netop offentliggjorte Natura-2000-plan 2022-27 for Natura 2000-område nr. 173⁵, at de marine naturtyper alle har en stærkt ugunstig bevaringsstatus og der skal sikres en god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.

Miljøstyrelsen omtaler ikke i påklagede afgørelser, at de marine naturtyper har en stærkt ugunstig bevaringsstatus, så var det også vanskeligere at godkende en negativ påvirkning i de berørte habitat-områder – Miljøstyrelsen accepterer en yderligere påvirkning, bare der er tale om en påvirkning < 5 %.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener ikke de meddelte placeringstilladelser på grundlag af modelleringer er retvisende og lever op til de hensyn, som kræves af habitat- og vandrammedirektivet.

DSF ser frem til prøvelsen i Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen
Natur- og Miljøkonsulent
Danmarks Sportsfiskerforbund

---

⁵ <https://mst.dk/media/258501/n173-natura-2000-plan-2022-27-smaalandsfarvandet-nord-for-lolland-guldborg-sund-boetoe-nor-og-hyllekrog-roedsand.pdf>